

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-1-41
Karar Sayısı : **05-47/671-172**
Karar Tarihi : 14.7.2005

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfık ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖR : Hilal YILMAZ

C. ŞİKAYET EDEN : - İsmnin gizli kalması talep edilmiştir.

20

- İsmnin gizli kalması talep edilmiştir.

- İzmir İnşaat Malzemeleri İmalat ve Satıcıları Odası,
1352 Sk. No:22 Kat:2/202 Çankaya-İzmir

- Ankara Ticaret Odası,
Söğütözü Mah. 2. Cd. No:5 06530 Söğütözü-Ankara

- Ali YILMAZ,
Adres tespit edilemedi.

30

- Türkiye Mütcahitler Birliği
Ahmet Mithat Efendi Sk. No:21 06550 Çankaya- Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILANLAR :

- Çimento ve hazır beton pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler

E. DOSYA KONUSU : Çimento ve hazır beton pazarları hakkında Kurum kayıtlarına çeşitli tarihlerde intikal eden şikayetler.

40

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Kurum kayıtlarına;

- 12.1.2005 tarih ve 372 sayı, 25.4.2005 tarih ve 2583 sayı ile intikal eden şikayet dilekçelerinde; Fethiye'de faaliyet gösteren Batıbeton, Urantaş, Muslular ve Bilgin Beton'un fiyat tespit ettikleri, pazar paylaşımı gerçekleştirdikleri,

05-47/671-172

- 50 - 25.5.2005 tarih ve 3564 sayı ile intikal eden İzmir İnşaat Malzemeleri İmalat ve Satıcıları Odası'nın dilekçesinde, İzmir ili ve çevresindeki hazır beton üreticilerinin Türkiye ortalamasından yüksek fiyatlarla satış yaptıkları, yüksek miktarlı hazır beton sattıkları müşterilerini paylaştıkları,
- 30.6.2005 tarih ve 4503 sayı ile intikal eden Ankara Ticaret Odası'nın yazısında, inşaat sektörüne girdi üreten çimento, hazır beton ve demir firmalarının aynı tarihlerde ve makul gerekçeden yoksun fahiş fiyat artışları gerçekleştirdikleri,
- 60 - 4.5.2005 tarih ve 2853 sayı ile intikal eden Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın yazısı ekinde gönderilen "Çimento sektöründeki akıl almaz vurgunun ekonomiye etkileri" başlıklı dosyada, çimento fiyatlarının çok yüksek olduğu,
- 30.6.2005 tarihi ve 441 sayı ile intikal eden Türkiye Müteahhitler Birliği tarafından gönderilen aynı tarihli Dünya Gazetesi'nde yer alan "Çimentoda ballı kazanç" başlıklı haber metninde, 33 ABD Dolarına ihraç edilen çimentonun 65-70 ABD Dolarına yurt içine satıldığı, çimento üreticilerinin anlaşarak fiyat tespit ettikleri

iddia edilerek, gereğinin yapılması talep edilmiştir.

70 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 12.1.2005 tarih ve 372 sayı, 25.4.2005 tarih ve 2583 sayı, 4.5.2005 tarih ve 2853 sayı, 25.5.2005 tarih ve 3564 sayı, 30.6.2005 tarih ve 4503 sayı, 30.6.2005 tarih ve 441 sayı ile giren şikayet dilekçelerinin incelenmesi sonucunda düzenlenen 8.7.2005 tarih ve 2005-1-41/BN-05-HY sayılı Bilgi Notu, 11.7.2005 tarih ve REK.0.05.00.00-110/148 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-47 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Bilgi Notu'nda;

- 80 - 11.1.2005 ve 20.4.2005 tarihli Fethiye hazır beton pazarına ilişkin şikayetlerin,
 - İzmir İnşaat Malzemeleri İmalat ve Satıcıları Odası'nın 23.5.2005 tarihli şikayetinin,
 - Ankara Ticaret Odası'nın 29.6.2005 tarihli şikayetinin,
 - Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 2.5.2005 tarihli yazısı ekinde gönderilen Ali YILMAZ tarafından hazırlanan raporun,
 - Türkiye Müteahhitler Birliği'nin 30.6.2005 tarihli şikayetinin
- yeni bir önaraştırma/soruşturma açılmasını gerektirecek yeterlilikte olmadığı ifade edilmektedir.

İ. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

90

Fethiye'de faaliyet gösteren hazır beton üreticileri ile ilgili şikayet dilekçelerinde, gerçekleştirilen eylemin niteliğine ilişkin herhangi özel bir bilgiyi içermeyen genel

05-47/671-172

nitelikli iddialar dışında, rekabet ihlallerinin varlığını gösteren, yapılacak incelemede yardımcı olabilecek herhangi bir detaydan bahsedilmemiştir.

Benzer şekilde İzmir İnşaat Malzemeleri İmalat ve Satıcıları Odası'nın şikayet dilekçesinde de fiyatlardaki yükseklik şikayet konusu edilmiş, genel nitelikli iddialara yer verilmiştir.

100 Bahsi geçen şikayet dilekçelerinde adı geçen hazır beton üreticilerinden bir kısmı hakkında, Kurul'un 2.12.2004 tarih ve 04-77/1108-278 sayılı kararı uyarınca, Ege Bölgesi hazır beton üreticilerine yönelik açılan önaraştırma kapsamında yerinde inceleme yapılmış; rekabet ihlallerine ilişkin herhangi bir belgeye rastlanamamıştır. Bu sebeplerle, söz konusu şikayetler, mevcut soruşturmaların genişletilmesi yahut yeni bir önaraştırma başlatılmasını gerektirecek yeterlilikte bulunmamıştır.

110 Ankara ilindeki çimento, hazır beton ve demir fiyatlarından bahsedildiği anlaşılan Ankara Ticaret Odası'nın dilekçesinde ise, bölge belirtilmeyerek zamlar şikayet edilmiştir. İç Anadolu Bölgesi çimento ve hazır beton üreticileri hakkında benzer konularda yürütülmekte olan bir soruşturmanın varlığı ve söz konusu şikayet dilekçesindeki iddiaların çok genel mahiyette olması nedeniyle, yeni bir önaraştırma yahut soruşturma açılması için söz konusu şikayet ciddi ve yeterli bulunmamıştır. Zira fiyat artışlarının, rekabet ihlalleri dışında talep artışı, arzın azalması, maliyet artışı gibi ekonomik gerekçelerle açıklanabilmesi mümkündür.

120 Benzer şekilde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yazısı ekinde gönderilen Ali YILMAZ tarafından hazırlanan raporda ve Türkiye Mütahhitler Birliği tarafından gönderilen gazete haberinde de spesifik bir bölge yahut teşebbüsten bahsedilmemiş, sadece fiyat artışları şikayet edilmiştir. Bu nedenle, söz konusu şikayetler bir önaraştırma yahut soruşturma başlatmak için ciddi ve yeterli bulunmamıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- 130
- 11.1.2005 tarihli Fethiye hazır beton pazarına ilişkin şikayete,
 - 20.4.2005 tarihli Fethiye hazır beton pazarına ilişkin şikayete,
 - İzmir İnşaat Malzemeleri İmalat ve Satıcıları Odası'nın 23.5.2005 tarihli şikayetine,
 - Ankara Ticaret Odası'nın 29.6.2005 tarihli şikayetine,
 - Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 2.5.2005 tarihli yazısı ekinde gönderilen rapora,
 - Türkiye Mütahhitler Birliği'nin 30.6.2005 tarihli şikayetine

05-47/671-172

140 yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

FARKLI GEREKÇE
(14.07.2005 tarihli Kurul Toplantısı Kararları)

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un bazı maddeleri, 5388 sayılı ve 02.07.2005 tarihli Kanun'la değiştirilmiş ve değişiklik yapan Kanun 13.07.2005 tarihli ve 25874 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

5388 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesi ile 22 nci madde değiştirilmiş ve Rekabet Kurulu, Başkan ve İkinci Başkan dahil toplam yedi üye olarak öngörülmüştür. Halen üye sayısı sekiz olmasına karşın, kaldırılan kontenjanlardan gelen üyelerin sürelerinin sonuna kadar devam edeceklerine dair açık bir hüküm konulmadığı gibi, Kurulun toplantı ve karar yeter sayıları yedi üye sayısına göre düzenlenmiştir. Öte yandan toplantı ve karar yeter sayıları, yedi üyeye göre belirlenmiş olmakla birlikte, bir geçici madde ile sekiz üyede ne şekilde olacağı belirlenmediğinden, Kurulun toplanması ve karar almasında hukuki tartışmalar ortaya çıkmıştır. Ayrıca 51 inci maddede Kanun'un 5 inci maddesi ile yapılan değişiklikle de 47 nci madde ve 51 inci madde düzenlemeleri arasında uyumsuzluk oluşturmuştur.

Gündemde yer alan konuların esasına ilişkin sonuçlara katılmakla birlikte, alınan kararların sıhhatinin hukuki tartışmalara neden olmamasını teminen ve eksiklik ve düzenlemeler arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi amacıyla gerekçelerimi belirtiyorum:

Öncelikle, Kurul Toplantısında ve alınan kararlarda ortaya konan ve Kurulun mevcut sekiz üye yerine yedi üye ile toplanması gerektiği şeklindeki görüşe neden olan, açık düzenleme eksikliğinin Kanun'un 6 ncı maddesiyle aşılabildiğini düşünüyorum. Şöyle ki, 6 ncı maddeyle Kanun'a eklenen geçici 4 üncü madde; "Kurul Üye sayısı yediye ininceye kadar boşalan üyelikler için seçim ve atama yapılmaz." hükmünü öngörmektedir. Bu hükümlerle, dolaylı biçimde sekiz üyenin mevcudiyeti ve "Sekiz Üyeli Kurul" kabullenilmiş olmaktadır.

İkinci olarak, mevcut üye sayısı ve toplantı ve karar yeter sayılarındaki indirime bağlı olarak bazı hallerde hukuki tartışmalar ortaya çıkmaktadır. Değişiklik, üye sayısını yediye düşürürken, yeter sayıları doğal olarak yedi üzerinden düzenlemiş, fakat sekiz üye ile devam süresince bir geçici hüküm veya ayrı bir yeter sayısı düzenlemesi öngörmemiştir. 51 inci maddenin değişik haliyle, Kurul nihai kararlar için en az beş üyenin katılımı ile toplanıp, en az dört üyenin aynı yönde oy kullanmasıyla karar alabilecektir. Herşeyden önce sekiz kişilik bir Kurulda, öngörülen dört üyeye dayalı karar yeter sayısının çoğunluk oluşturmadığı için uygun olmadığı açıktır. Özellikle dört dört oylamalarda sorun çıkabilecektir. Bunun 4054 sayılı Kanun'un mevcut 51 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmüyle (Başkan üstün oyu ile) aşılabileceği ileri sürülebilecekse de, bu

05-47/671-172

hükmün genel bir hüküm değil, istisnai bir düzenleme olduğu ve her toplantı ve gündem maddesi için uygulanması düşünülerek getirilmediği bilinmektedir.

Düzenlemelerle ilgili olarak belirtilmesi gereken bir diğer nokta da, yeter sayılara ilişkin 51 inci maddede getirilen düzenlemenin, özellikle 47 nci maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik ve 49 uncu madde hükmüyle uyumsuzluğa yol açmasıdır. Sözlü Savunma Toplantısı yapılan konuların görüşüldüğü karar toplantılarında 51 inci madde hükümleri açısından tartışmalı durumlar ortaya çıkabilecektir.

Yürürlük tarihini izleyen toplantılarda alınan ve alınacak kararların hukuki tartışmalara neden olmaması açısından, gerekli tedbirlerin alınabilmesi amacıyla görüşlerimi ve gerekçelerimi belirtiyorum ve alınan kararların esasına ilişkin sonuçları paylaşıyorum.

Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ
Kurul Üyesi